

Neuvottelutilanne
7.2.2023

Neuvottelutilanne

- Ammattiliitto Pro ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry ovat neuvotelleet ensin vuoden 2023 palkkaratkaisusta.
- Koska palkankorotuksista ei päästy sopimukseen, Pro irtisanoi 14.10.2022 työehtosopimuksen päättymään 30.11.2022, jonka jälkeen on neuvoteltu koko työehtosopimuksesta.
- Tekstimuutoksista on yhteisymmärrys, mutta sopimuskaudesta, palkkaratkaisusta sekä lisistä ja palkkataulukoiden korotuksista ei päästy ratkaisuun.
- Pro edellyttää, että palkkaratkaisu sisältää riittävän yleiskorotuksen, jolla turvataan ostovoiman kehitys erittäin voimakkaan inflaation aikana.
- Vuosia jatkuneet maltilliset sopimuskorotukset ovat parantaneet yritysten kilpailukykyä ja tällä hetkellä teollisuuden tilauskanta on ennätysellisen korkealla. Mahdollisesta taantumasta ennustetaan lievää ja lyhytaikaista

Neuvottelutilanne

- Pro ja Teollisuusliitto ovat jättäneet lakkovaroitukset 24.1.2023. Lakko alkaisi keskiviikkona 8.2.2023.
- Tämän lisäksi Pro on ilmoittanut lakosta, joka alkaisi 11.2.2023 sekä koko alaa koskevasta lisä- ja ylityökiellosta. Ylityökielto on voimassa toistaiseksi.
- Teollisuusliiton neuvottelutuloksen jälkeen Pro on esittänyt vastaavan tasoista palkkaratkaisua myös toimihenkilöille
- Erimielisyys palkkaratkaisussa koskee erityisesti yleiskorotuksen määrää
- Työnantajaliitto jätti ensimmäisen esityksen palkkaratkaisusta 16.1.2023
 - Esityksen mukainen kaikille maksettava pysyvä yleiskorotus oli alle puolet kokonaiskustannusvaikutuksesta
- Ammattiliitto Pron sovittelu on alkanut 21.1.2023

Neuvottelutilanne

- Teollisuusliitto on saavuttanut neuvottelutuloksen joka on hyväksytty 5.2.2023
- Teollisuusliiton palkankorotuksen perälautamääräyksen keskeinen sisältö
 - Vuonna 2023 palkat nousevat 3,5% yleiskorotuksella ja tämän lisäksi maksetaan 400 euron kertaerä
 - Vuonna 2024 palkat nousevat 2,0% yleiskorotuksella ja tämän lisäksi työnantaja maksaa 0,5% suuruisen työpaikkakohtaisen erän

Pro tavoittelee kaikkien ostovoimaa
turvaavaa palkkaratkaisua.

98% Pron jäsenistä haluaa, että työehtosopimuksessa on
sovittu yleiskorotuksesta.*

Tes-neuvottelut on voimalaji

Työpaikan toimihenkilöt tietävät liiton neuvottelutavoitteet ja sitoutuvat niihin.

Työpaikalla keskustellaan työehdoista ja tarvittavasta tuesta neuvottelupöytään.

Lopulta sopimus on juuri niin hyvä, mihin omat voimat riittävät.

Neuvotteluissa sovitaan yhteen osapuolten sopimustavoitteita.

Kumpikaan osapuoli ei halua lisätä omien jäsentensä kustannuksia tai heikentää sopimusehtoja.

Painostustoimien onnistunut käyttö edellyttää toimihenkilöiden laajaa osallistumista.

Kun työnantaja tietää, että toimihenkilöt ovat tarvittaessa valmiita painostustoimiin, on se paras tuki neuvottelupöytään.

Toisinaan neuvottelut eivät kuitenkaan etene. Neuvotteluiden jumiutuessa niitä voidaan tarvittaessa vauhdittaa työtaistelulla.

Talousnäkymät

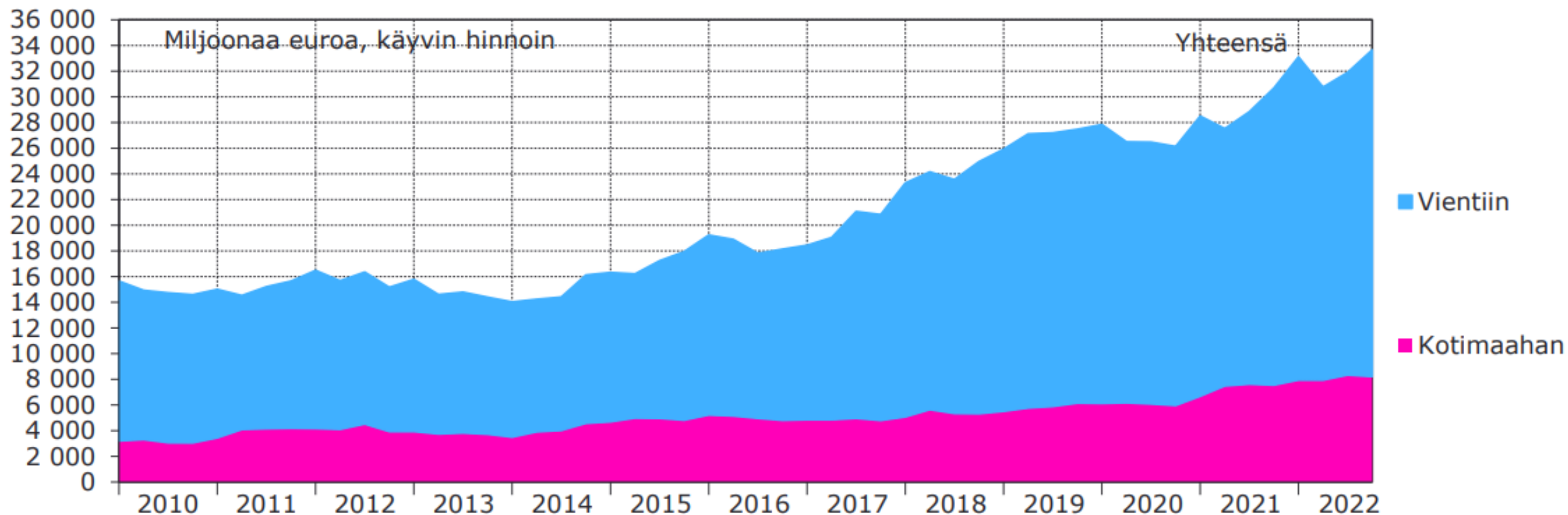
Suomea koskevat uusimmat talousennusteet

Laatija	Julkaisupvm	Bkt, muutos-%				Yksityinen kulutus, muutos-%				Vienti, muutos-%				Investoinnit, muutos-%				Kuluttajahintainflaatio*, %				Työttömyysaste, %			
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Handelsbanken	25.1.2023	1,9	-0,2	1,0	1,4	2,5	-0,1	1,4	1,6	2,5	-0,6	2,1	2,6	5,0	0,3	0,8	2,1	7,1	4,8	2,5	2,0	6,7	7,0	6,8	6,6
Nordea	25.1.2023	2,5	0,0	1,0		2,5	0,0	0,8		2,7	2,3	2,7		5,0	0,0	0,2		7,1	5,0	1,7		6,8	7,0	7,0	
Säästöpankkiryhmä	12.1.2023	1,8	-0,7	0,8		2,2	-0,6	0,8		2,0	0,0	3,0		4,5	-2,0	1,5		7,1	4,5	2,5		6,8	7,4	7,2	
Danske Bank	15.12.2022	1,8	-0,7	0,5		2,3	-0,3	0,4		1,5	1,5	1,5		4,5	-1,0	0,5		7,2	4,8	2,2		6,8	7,3	7,2	
POP Pankki -ryhmä	15.12.2022	1,8	-0,8			2,5	-0,5			2,0	-2,5			4,2	-3,5			7,1	3,0			6,7	7,1		
OP Ryhmä	22.11.2022	2,0	-0,5	0,5		2,5	-0,5	0,5		2,2	-2,2	1,0		3,7	-1,0	0,2		6,9	5,1	2,7		6,8	7,2	7,4	
Hypo	7.7.2022	2,0	0,5			2,5	0,5			3,5	3,0			3,0	0,0			6,5	3,0			6,5	6,5		
LähiTapiola	29.3.2022	1,0	1,5															4,5	2,5			7,0	6,8		
VM	20.12.2022	1,9	-0,2	1,2	1,4	2,3	-0,5	1,3	2,0	2,9	1,1	3,6	4,2	3,8	-0,4	1,8	2,4	7,0	4,0	1,9	1,7	6,8	7,0	6,9	6,7
Suomen Pankki	16.12.2022	1,9	-0,5	1,1	1,5	2,4	-1,3	0,4	1,1	1,7	1,8	2,8	3,1	5,1	-1,2	0,4	4,2	7,2	5,0	1,6	1,7	6,9	7,4	7,2	7,1
Etla	19.9.2022	2,0	-0,1	1,7		2,2	-0,1	1,6		0,8	4,6	4,8		3,1	0,8	1,3		6,8	3,8	1,6		6,7	6,8	6,6	
PTT	15.9.2022	1,6	-0,5			2,5	-0,5			0,5	-2,0			1,6	-2,6			7,5	1,0			6,8	7,3		
Labore	14.9.2022	1,8	0,7	2,1		1,5	0,4	1,5		2,6	3,7	4,1		3,1	1,0	2,6		6,8	3,6	2,0		6,7	6,9	6,6	
Euroopan komissio	31.10.2022	2,3	0,2	1,4		2,5	0,2	1,3		1,4	2,2	3,9		3,4	0,8	1,6		7,2	4,3	1,9		7,0	7,2	6,9	
IMF	11.10.2022	2,1	0,5	1,1						1,9	1,4	2,9						6,5	3,5	1,8		7,0	7,4	7,4	

* IMF ja Euroopan Komissio = yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Päivitys 25.1.2023

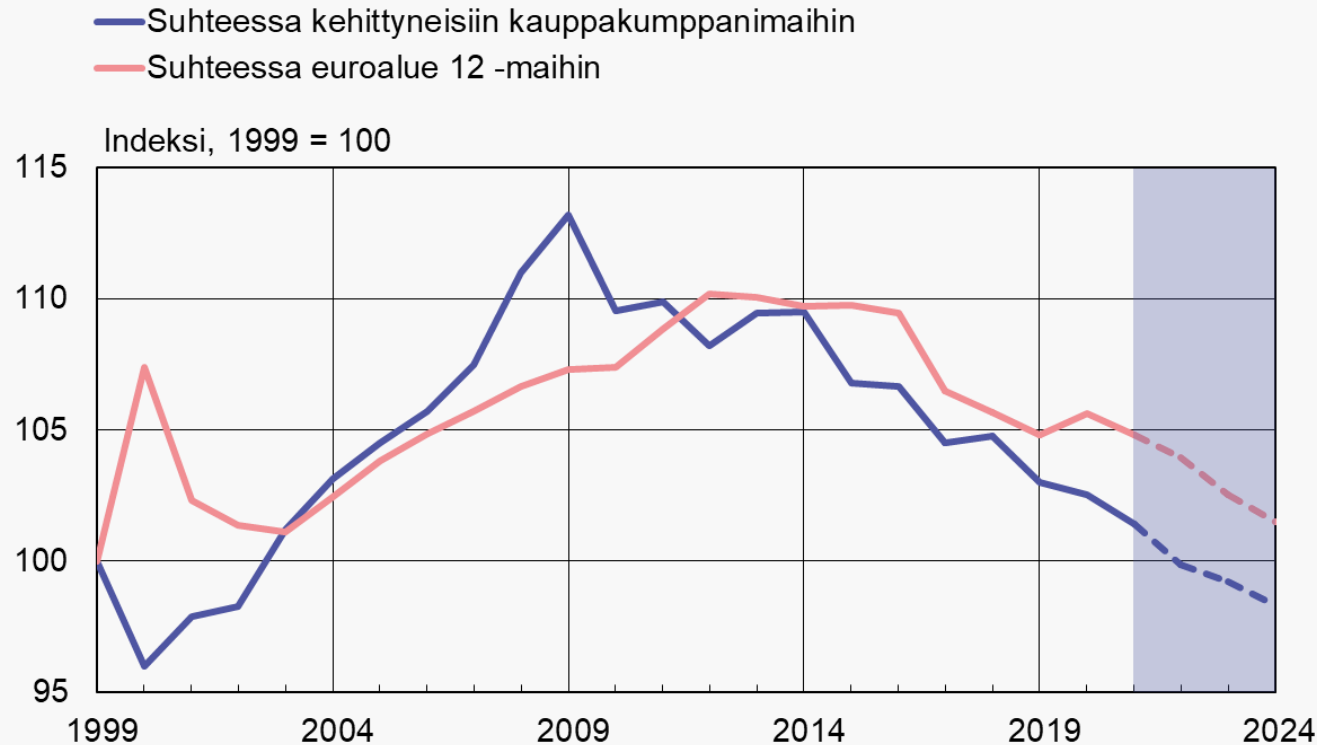
Teknologiateollisuuden* tilauskanta Suomessa

Muutos:	30.9.2022 / 30.9.2021	30.9.2022 / 30.6.2022	*) Pl. metallien jalostus, pelialan ohjelmistoyritykset ja datakeskukset
Vientiin:	+10 %	+8 %	
Kotimaahan:	+9 %	-1 %	
Yhteensä:	+10 %	+6 %	

Suomessa palkkakehitys on ollut verrokkimaita hitaampaa

Työn hinta* koko taloudessa

Työn hinta on laskenut trendimäisesti vuodesta 2014 alkaen. Työn hinta on suhteessa kehittyneisiin kauppakumppanimaihin samalla tasolla kuin 20 vuotta sitten. Jos Suomessa palkankorotukset tehdään näiden kauppakumppanimaiden korotuksien suuruusina, työn suhteellinen hinta säilyisi samalla tasolla.

*) Palkansaajakorvaukset palkansaajaa kohti.

Ennusteet: Euroopan komissio.

Lähteet: Euroopan komissio, Macrobond ja Suomen Pankin laskelmat.

Työantajan palkanmaksuvara on kehittynyt myönteisesti

Kuvio 3. Palkansaajakorvausten (palkat, palkkiot ja työnantajan sosiaaliturvamaksut) osuus yksityisen sektorin arvonlisäyksestä 2010:1–2022:2

Lähde: Tilastokeskus

Vuonna 2021 alkanut palkansaajakorvausten osuuden putoaminen selittyy sillä, että yritysten kannattavuus on vahvistunut ja arvonlisäyksen hinnalla mitattuna palkansaajien reaalityunti-ansiot ovat laskeneet voimakkaasti.

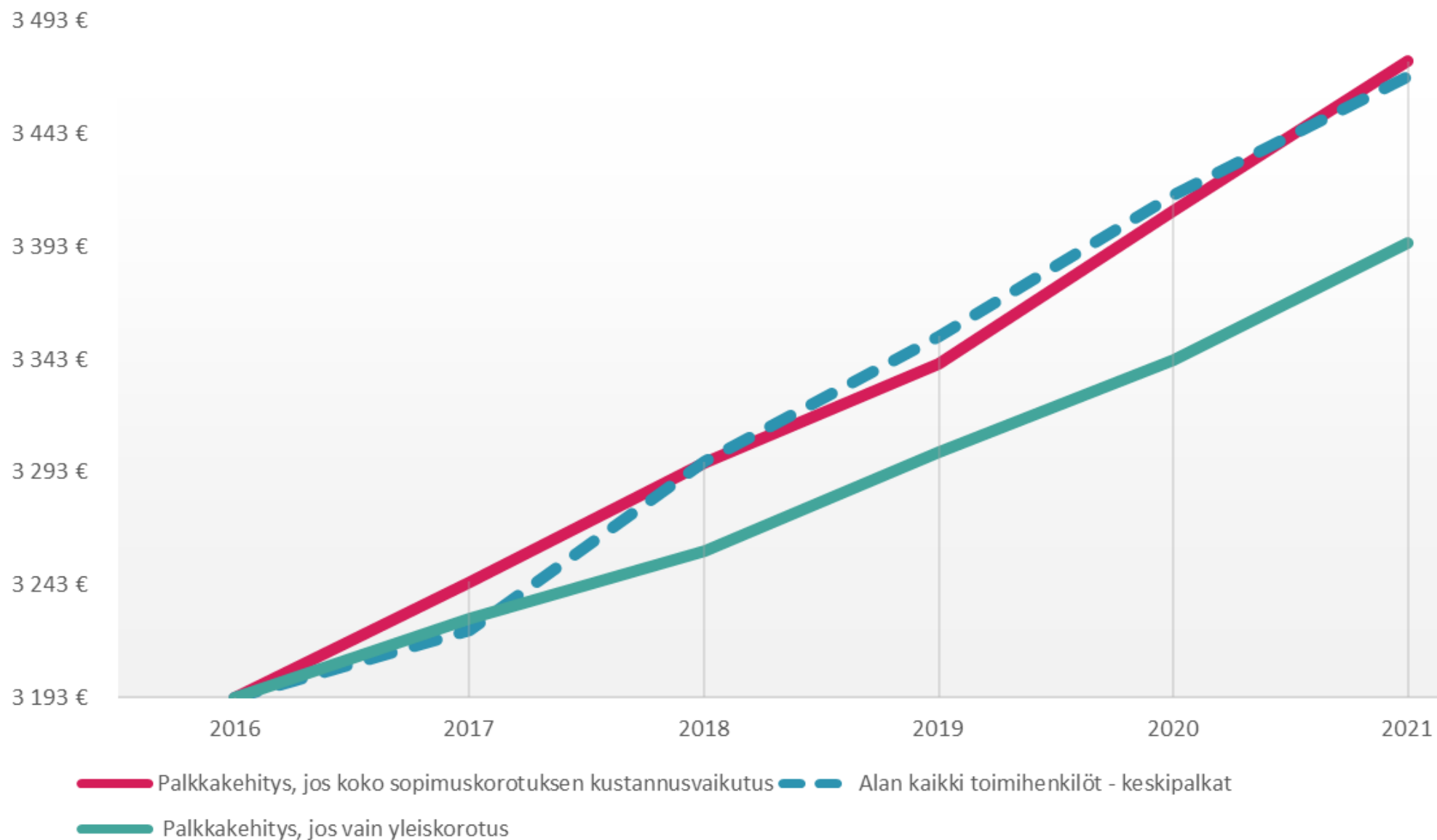
Tähän on vaikuttanut se, että yritykset ovat pystyneet siirtämään kasvaneet kustannukset omiin hintoihinsa. Yritysten tuottajahinnat ovat nousseet nopeimmillaan viime vuonna jopa lähes 30 prosenttia vuositasolla.

Kannattavuuden kehitys vaihtelee kuitenkin toimialojen ja yritysten välillä.

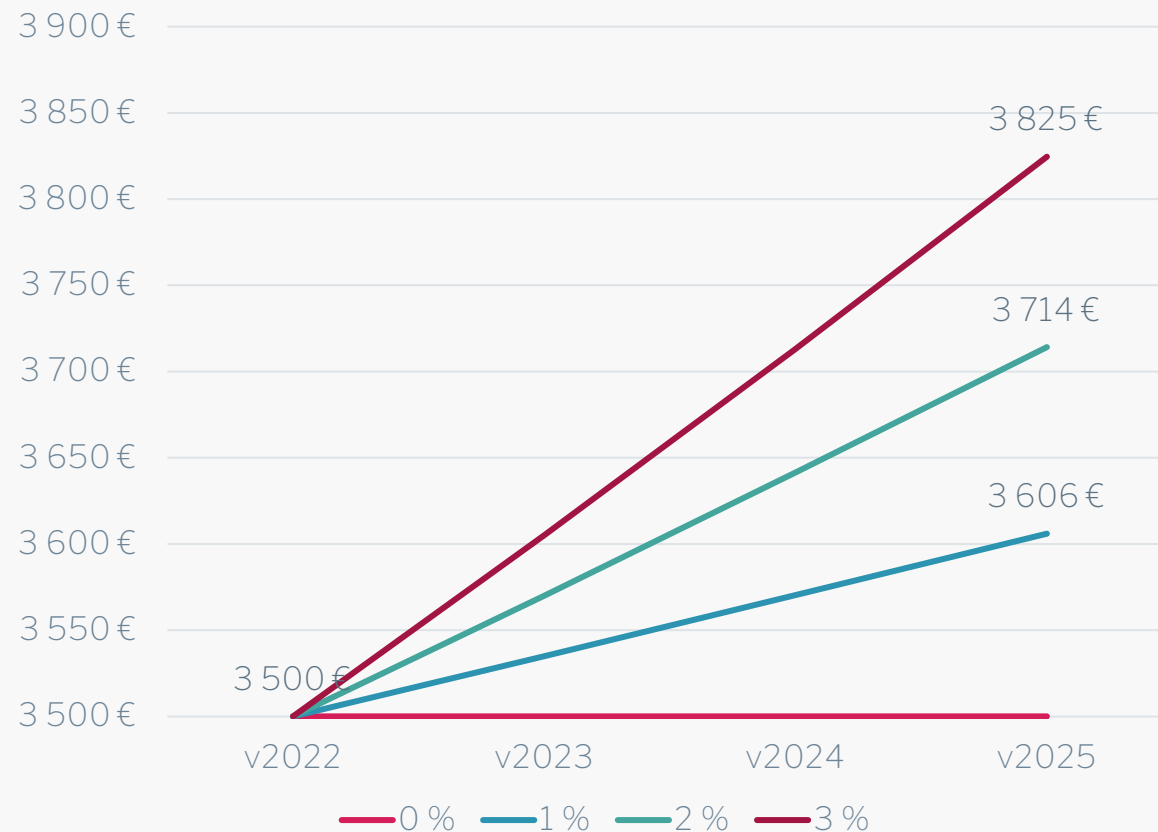

Palkankorotus

Keskipalkkojen kehitys teknologiateollisuuden toimihenkilöt

Yleiskorotuksen merkitys

- 1% vuosittaisella tes yleiskorotuksella palkka nousee 2023-2025 vuosina yhteensä 106€/kk
 - 3 vuodessa henkilö ansaitsee n 2500€ enemmän kuin ilman tes-korotuksia (+ lomaraha + palvelusvuosilisä)
- 3% vuosittaisella tes yleiskorotuksella palkka nousee vuosina 2023-2025 yhteensä 325€/kk
 - 3 vuodessa henkilö ansaitsee n 7700€ enemmän kuin ilman tes-korotuksia (+ lomaraha + palvelusvuosilisä)

Palkankorotuksen jakosuhteen merkitys

		Yleiskorotuksen osuus kokonaiskorotuksesta						
		0,8	0,75	0,7	0,65	0,6	0,55	0,5
Kokonaiskorotus palkkoihin	5	1 680 €	1 575 €	1 470 €	1 365 €	1 260 €	1 155 €	1 050 €
	4,9	1 646 €	1 544 €	1 441 €	1 338 €	1 235 €	1 132 €	1 029 €
	4,8	1 613 €	1 512 €	1 411 €	1 310 €	1 210 €	1 109 €	1 008 €
	4,7	1 579 €	1 481 €	1 382 €	1 283 €	1 184 €	1 086 €	987 €
	4,6	1 546 €	1 449 €	1 352 €	1 256 €	1 159 €	1 063 €	966 €
	4,5	1 512 €	1 418 €	1 323 €	1 229 €	1 134 €	1 040 €	945 €
	4,4	1 478 €	1 386 €	1 294 €	1 201 €	1 109 €	1 016 €	924 €
	4,3	1 445 €	1 355 €	1 264 €	1 174 €	1 084 €	993 €	903 €
	4,2	1 411 €	1 323 €	1 235 €	1 147 €	1 058 €	970 €	882 €
	4,1	1 378 €	1 292 €	1 205 €	1 119 €	1 033 €	947 €	861 €
	4	1 344 €	1 260 €	1 176 €	1 092 €	1 008 €	924 €	840 €
	3,9	1 310 €	1 229 €	1 147 €	1 065 €	983 €	901 €	819 €
	3,8	1 277 €	1 197 €	1 117 €	1 037 €	958 €	878 €	798 €
	3,7	1 243 €	1 166 €	1 088 €	1 010 €	932 €	855 €	777 €
	3,6	1 210 €	1 134 €	1 058 €	983 €	907 €	832 €	756 €
	3,5	1 176 €	1 103 €	1 029 €	956 €	882 €	809 €	735 €
	3,4	1 142 €	1 071 €	1 000 €	928 €	857 €	785 €	714 €
	3,3	1 109 €	1 040 €	970 €	901 €	832 €	762 €	693 €
	3,2	1 075 €	1 008 €	941 €	874 €	806 €	739 €	672 €
	3,1	1 042 €	977 €	911 €	846 €	781 €	716 €	651 €
	3	1 008 €	945 €	882 €	819 €	756 €	693 €	630 €

Työtaistelu- toimenpiteet

Ylityökielto 17.1.2023 alkaen

Koko alaa koskeva ylityökielto 17.1.2023 alkaen.

- Tehdään töitä vain normaalina työaikana
- Ei tehdä ylityötä. Ylityökielto koskee myös heitä, jotka ovat sopineet kiinteästä ylityökorvauksesta.
- Ei tehdä erikseen sovittavaa lisätyötä
- Liukuvan työajan järjestelmässä tehdään työtä enintään normaalin säännöllisen työajan tuntimäärä.
- Myös etätyössä tehdään enintään säännöllisen työajan tuntimäärä.
- Ei matkusteta työasioissa vapaa-ajalla
- Ei osallistuta koulutuksiin työajan ulkopuolella
- Ei tehdä hälytysluonteista työtä
- Ei sovita uusista työaikajärjestelyistä
- Työnantajan aloitteesta tapahtuvasta vuoronvaihdosta ei sovita

Mikäli varallaolosta on jo aikaisemmin sovittu, on tarpeen ilmoittaa työnantajalle, ettei voi tehdä varallaoloon liittyviä tehtäviä ylityönä. Ylityökielto ei koske hätätyötä eikä töitä, jotka ovat välttämättömiä hengen ja terveyden turvaamisen kannalta.

Työnseisaus 1.2.2023 – 3.2.2023

Kolme vuorokautta kestävä työnseisaus koskee keskiviikon 1.2.2023 kello 0.00 – perjantaina 3.2.2023 kello 24.00 välillä alkavia työvuoroja.

Lakon piirissä on kaikki teknologiateollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimuksen soveltamisalan mukainen työ, jota tehdään nimetyissä yrityksissä riippumatta siitä, minkä yrityksen palveluksessa toimihenkilö työskentelee.

Lakon alaisissa työpaikoissa toimivien huolto- ja kunnossapitoyritysten toimihenkilötyö on myös lakon piirissä.

[Lista lakkotoimipaikoista](#)

Työriita koskee myös suunnittelu- ja konsulttialan toimihenkilöiden työehtosopimuksen soveltamisalan piirissä olevaa työtä, jota tehdään työriidan piirissä olevaan yritykseen.

Työnseisaus 8.2.2023 – 10.2.2023

Kolme vuorokautta kestävä työnseisaus koskee keskiviikon 8.2.2023 kello 0.00 – perjantaina 10.2.2023 kello 24.00 välillä alkavia työvuoroja.

Lakon piirissä on kaikki teknologiateollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimuksen soveltamisalan mukainen työ, jota tehdään nimetyissä yrityksissä riippumatta siitä, minkä yrityksen palveluksessa toimihenkilö työskentelee.

Lakon alaisissa työpaikoissa toimivien huolto- ja kunnossapitoyritysten toimihenkilötyö on myös lakon piirissä.

[Lista lakkotoimipaikoista](#)

Työriita koskee myös suunnittelu- ja konsulttialan toimihenkilöiden työehtosopimuksen soveltamisalan piirissä olevaa työtä, jota tehdään työriidan piirissä olevaan yritykseen.

Työnseisaus 11.2.2023 – 17.2.2023

Seitsemän vuorokautta kestävä työnseisaus koskee lauantain 11.2.2023 kello 0.00 – perjantaina 17.2.2023 kello 24.00 välillä alkavia työvuoroja.

Lakon piirissä on kaikki teknologiateollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimuksen soveltamisalan mukainen työ, jota tehdään nimetyissä yrityksissä riippumatta siitä, minkä yrityksen palveluksessa toimihenkilö työskentelee.

Lakon alaisissa työpaikoissa toimivien huolto- ja kunnossapitoyritysten toimihenkilötyö on myös lakon piirissä.

[Lista lakkotoimipaikoista](#)

Työriita koskee myös suunnittelu- ja konsulttialan toimihenkilöiden työehtosopimuksen soveltamisalan piirissä olevaa työtä, jota tehdään työriidan piirissä olevaan yritykseen.

Tarkennuksia lakkorajoihin

Lakko ja ylityökielto koskevat kaikkia toimihenkilöitä järjestäytymisestä riippumatta. Lakko koskee myös

- muiden yritysten palveluksessa olevia toimihenkilöitä, jotka työskentelevät teknologiateollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimuksen soveltamisalan mukaisissa tehtävissä työriidan piirissä olevassa toimipaikassa.
- suunnittelu- ja konsulttialan toimihenkilöiden työehtosopimuksen soveltamisalan piirissä olevaa työtä, jota tehdään työriidan piirissä olevaan yritykseen

Lakkorajat

Työehtosopimuksen soveltamisalan mukaiset työt = työt ovat lakossa tekijästä ja järjestäytymisestä riippumatta

- Ulkopuoliset lakonalaisia töitä tekevät ovat lakon piirissä
 - Alihankinta
 - Vuokratyö
- Muihin liittoihin kuuluvat tai järjestäytymättömät ovat lakossa

Työtaisteluun
osallistuminen

Työtaisteluun osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet

- Liitto on päättänyt työtaistelutoimenpiteistä
- Työt ovat lakossa, koskee myös järjestäytymättömiä sekä muiden liittojen jäseniä.
- Jokaisen tulee osallistua työtaisteluun
- Työnantajalle ei tarvitse ilmoittaa osallistumisesta työtaisteluun
- Työtaistelutoimet koskevat myös etätyötä

Varautuminen laksoon

- Seuraa liiton ja luottamusmiehen tiedotusta
- Päivitä yhteystietosi proplus.fi tai Pro-appi
- Lakon aikana työsähköpostia ei lueta eikä työnantajan mahdollisiin yhteydenottoihin vastata
- Työnantajalla on oikeus ottaa työsuhdepuhelin pois lakon ajaksi

Työnantajan painostus

- Työnantaja ei saa painostaa lakkoon osallistuvia henkilöitä:
 - luopumaan lakosta
 - eroamaan liitosta
 - uhata seuraamuksilla kuten työsuhteen päättämisellä tai saattaa heitä epäedullisempaan asemaan
 - kerätä listoja lakkoon osallistuvista
 - järjestellä töitä uudelleen lakon murtamiseksi
- [Rikoslain 47 luvun](#) 3 ja 5 §:en rikkomisesta voi seurata työnantajalle sakkoa tai vankeutta
- Kaikenlaisesta painostuksesta tulee ilmoittaa liittoon

Lakkoavustus

- Pro maksaa lakkoavustusta jäsenilleen
- 100 euroa / työvuoro
 - Lakkoavustuksesta peritään ennakkovero verottajan taulukon mukaisesti
 - Oikeus avustukseen on kaikille niillä, jotka ovat Pron jäseniä lakkoilmoituksen jättöhetkellä
- Avustus haetaan lakon jälkeen
 - <https://proliitto.fi/fi/tyoelaman-tietopankki/lakkoavustus>

Lakkoavustus

- Esimerkki:
 - Toimihenkilön kk-palkka 3500 euroa. Tammikuussa päiväpalkka $3500 \text{ €} / 21 = 166,67 \text{ €}$
 - Lakkoavustus 100 euroa → vaikutus ansioihin -66,67 €/työpäivä
 - Lakon pituus 5 työpäivää → vaikutus ansioihin -333 €
 - Lakolla saavutetaan 2% parempi palkankorotus, hyöty n. 70 € / kk
 - ”Lakon takaisinmaksuaika” on n. 5 kk.

Pron lakko-ohje

Pron lakko-ohjeessa ja verkkosivulla on käsitelty tarkemmin lakkoon liittyviä erityiskysymyksiä

<https://proliitto.fi/lakko-ohjeistus>

<https://proliitto.fi/fi/tyoelaman-tietopankki/tyonseisaukset#41dd8a4d>

Lakkorajojen soveltaminen

- Kaikissa lakkorajoihin liittyvissä asioissa on toimittava lakkovaroituksen ja liiton ohjeiden mukaisesti.
- Poikkeusluvat lakkorajoihin voi antaa ainoastaan keskuslakkotoimikunta
- Luottamusmies tiedottaa toimihenkilöitä suojelutyöstä
 - Suojelutyönä ei ikinä tehdä tuotannollista työtä

Työlupa

- Työnantaja voi hakea työtaistelun piirissä olevaan työhön työlupaa Ammattiliitto Pron keskuslakkotoimikunnalta. Työlupa haetaan aina työnantajan aloitteesta ja työnantajan toimesta. Työlupahakemuksesta tulee käydä ilmi seuraavat asiat:
- Työnantajan ja työpaikan yhteystiedot
- Työ, johon poikkeuslupaa haetaan
- Ajankohta, jolle poikkeuslupaa haetaan
- Henkilöt, jotka työtä tekisivät
- Perusteet miksi työtä tulisi tehdä työtaistelutoimista huolimatta
- Työnantaja toimittaa työlupahakemuksen sähköpostilla osoitteeseen keskuslakkotoimikunta@proliitto.fi. Kun hakemus on käsitelty Prossa, niin päätöksestä ilmoitetaan
- työnantajalla ja työpaikan luottamusmiehelle. Luottamusmiehen tehtävänä on
- ilmoittaa päätöksestä toimihenkilöille, joita hakemus koskee.

Hätätyö

Hätätyön teettäminen on mahdollista vain työaikalaissa säädetyissä poikkeuksellisissa olosuhteissa. Työnantajan pitää tehdä viivytyksettä työsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus hätätyön syystä, laajuudesta ja todennäköisestä kestoajasta.

Hätätyötä ei koskaan saa teettää kauemmin kuin siihen on tarvetta. Hätätyönä saadaan teettää vain välttämättömät työtehtävät seurauksen välttämiseksi. Mahdolliset jatkotoimet tulee teettää muuna kuin hätätyönä.

<https://www.tyosuojelu.fi/tietoa-meista/asiointi/luvat-ja-ilmoitukset/hatatyo>

proliitto.fi | proplus.fi

jasenasiat@proliitto.fi

09 172 731

@proliitto

Prolitto.fi